

RALUCA LOZBĂ¹, ROMÂNIA

Profesoara Parasca Făt din Desești – o adevărată inițiată în fabuloasa tradiție a credințelor populare²

Una dintre cele mai harnice culegătoare de folclor este profesoara Parasca Făt din Desești, absolventă a Facultății de Litere din București, cu o lucrare de stat susținută la profesorul Mihai Pop despre legendele din Maramureș. Lucrarea a fost apreciată de eminentul folclorist, care i-a recomandat să nu abandoneze această plăcută îndeletnicire, ci să străbată satele maramureșene în căutarea unor creații care au scăpat cercetătorilor dinaintea sa, ori poate anumite variante care prin valoarea lor artistică nu pot fi trecute cu vederea.

- *Cum v-ați hotărât să deveniți folcloristă?*

- Pe mine acest domeniu m-a fascinat și m-a atras dintotdeauna și atunci pentru lucrarea mea de licență, cum stăteam în bibliotecă și nu eram atentă la valurile care se succedau în jurul meu, m-am trezit că sunt printre ultimii care nu și-au ales titlul lucrării. Eu voiam să fac teatrul lui Blaga, voiam să fac poezia lui Ion Vinea, voiam să fac proza lui Anton Holban, dar toate erau luate și atunci careva îmi zice: „Ești foarte bună la limbă. Ia-ți o lucrare de limbă!” Eeee, asta e, am zis, nu mă apuc să ticăiesc la o lucrare de limbă că este de lucrat mărunt. Și atunci mi-am amintit că am nu știu câte texte adunate, de legende și m-am dus și l-am căutat pe Mihai Pop și i-am propus lucrarea, deși eram în timp comunist și toate aceste lucruri legate de credințele populare erau considerate superstiții. Și așa am făcut lucrarea de licență din legende mitologice. Pe urmă am venit acasă și am lucrat și m-am îndrăgostit și am lăsat totul baltă. Peste câțiva ani m-a căutat profesorul. Eu nu eram acasă, eram la Baia Mare, dar mi s-a transmis să-l caut, că era pe Cosău într-o cercetare mare și m-a tras de urechi și a zis: „Ce faci, Părăscuțo, de ce nu lucrezi, că nu se ocupă nimeni de treaba asta?” Ca să-mi fac lucrarea de licență am găsit cu greu pe cineva care să-mi poată indica o bibliografie; în bibliotecă nu era nimic și Mircea Eliade nu era la vedere. Atunci am citit cu permis special în Biblioteca Universității pe Mircea Eliade, și ce mai trebuia, ce se mai găsea. Singurul care se pricepea la mitologie era Constantin Eretescu, care acum e plecat. Și apoi m-am apucat și am mai lucrat.

- *Considerați că Maramureșul este o zonă etnofolclorică bogată?*

- Toate zonele sunt bogate. Din păcate, nu există oameni de teren formați. În perioada asta cel puțin. În primul rând, ca să te duci pe teren, ca să fii culegător de folclor trebuie să fii tobă de carte. Altfel te duci degeaba. Treci pe lângă valoare și aduni resturi. Sau nu aduni nimic. Dintotdeauna am fost pasionată de proză, de proza populară care nu se rezumă numai la snoave, basme, legende. Legendele sunt de mai multe feluri. Adică sunt legendele bine

¹ Prof. dr., Colegiul Național „Dragoș Vodă”, Sighetu – Marmației, jud. Maramureș.

² Interviu realizat în anul 2009 pentru teza de doctorat.

cunoscute sub această denumire și legendele despre ființele mitologice. În Maramureș sunt foarte multe legende despre Fata Pădurii și Omul Noptii, legende despre Marțole, legende despre Frumușele, care sunt vânturile de primăvară, legende despre Slăbănoage, acestea sunt niște luminițe nocturne, unul dintre cele mai incitante motive și legende despre umblatul în cerc. Nici nu am îndrăznit să public ceva despre asta.

- **De ce?**

- Pentru că e foarte straniu subiectul.

- **Ține și de magie?**

- Cătuși de puțin. Foarte interesant subiect. Apoi, sigur că nu te poți opri, dacă te duci și vorbești cu cineva inițiat. La un moment dat omul se plictisește sau simte nevoia să schimbe vorba și o ia el pe un drum pe care tu nici nu te-ai gândit să-l duci. Dar cum am fost o bună elevă a domnului Mihai Pop, am știut că omul când o ia razna, trebuie lăsat să spună ce știe, că precis subiectul acela care din momentul de față nu mă interesează, cândva mi se va părea extraordinar. Și tot îl lăsam. Așa s-a lipit de mine magia. M-am trezit cu o mică culegere de descântece, nu mare, dar de o frumusețe extraordinară.

- **Unde ați găsit informatori care să vă dea voie să notați textul, că de obicei descântătoarele nu lasă?**

- Cred că mi-ar spune orice secret. Știu să scot orice secret, nu că știu, se întâmplă.

- **Toată Valea Marei ați investigat-o?**

- Am fost pe Valea Marei, pe Valea Someșului, pe Valea Izei, dar și spre Satu Mare, așa, o bucată. Nu poți să spui niciodată că ai investigat tot, pentru că investighezi câțiva indivizi. Am fost și la Săpânța.

- **Ați întâlnit performeri înzestrați?**

- Foarte mulți, dar nu știu câți mai trăiesc, pentru că toți erau bătrâni, foarte puțini erau tineri. Se merge pe ideea că trebuie să te orientezi spre cei mai în vârstă. Că numai ei știu, sau ei știu cel mai bine, orice motiv migrând din gură în gură, pentru că așa s-au transmis aceste lucruri, se mai schimbă. Se mai adaugă ceva sau se mai uită ceva. Cei mai interesanți mi se păreau cei care spuneau că au trăit direct fenomenul magic. Cea mai înzestrată a fost Maria Bolendroaie, un talent înnăscut. Stătea cu tine de vorbă și-ți plesnea o pornofonie, de rămâneai năuc. Dacă o luai la goană te alegeai cu nimica, iar dacă stăteai și te uitai la ea începea să vorbească și îți spunea de toate. Într-o singură zi am înregistrat vreo treizeci de relatări, pot să le zic, mici legende cu Fata Pădurii. Și m-am speriat, că s-a făcut seară, iar ea stătea într-o cocioabă. Eu nu aveam aparat de înregistrat, eram cam prin anul I. Oricum la un moment dat și-a tras baticul așa și am văzut că urechile îi ajungeau aici. Avea niște urechi lungi, lungi, lungi, ca de lup, și m-am speriat de urechile ei de lup și am plecat, dar mi-a părut rău că nu m-am mai întors la ea. Și nu multă vreme după aceea, cam un an, doi a murit. A murit când aveam eu douăzeci și de ani.

- **Vrăjitoare au fost în sat?**

- Nu am stat de vorbă cu niciuna din Desești. N-ar fi stat ele de vorbă cu mine. Îmi vine în minte Ana Herbil din Vad. Aia a fost teribilă, s-a dezbrăcat în pielea goală în fața profesorului Mihai Pop și a cercetătorilor de la București, care erau numai bărbați, noaptea

la ora 12 și s-a dus în cimitir și a făcut ritualuri, nu știu de ce, de dragoste, de ură. Îți dai seama, că au și filmat-o. Pentru că goliciunea nu era considerată o rușine și în magie goliciunea are multe semnificații. Și la mătrăgună tot în pielea goală se performează. Se duc îmbrăcate până nu știu unde și după aia, în pielea goală.

- ***Se mai practică în Desești? Mai știu oamenii?***

- Toți știu, dar din păcate nimeni nu spune.

- ***Ați investigat cumva performerii care le-au furnizat informații și marilor cercetători?***

- Nu m-a interesat acest aspect, nu. Nu am umblat pe urmele lor, eu am umblat după propria-mi intuiție. Așa am făcut atunci și așa voi face întotdeauna. Nu m-am dus pe căile bățătorite. Așa, de exemplu, lumea zice că balada există numai în sud, numai în zona Dunării și în Câmpia Română și Dobrogea, să zicem, zona sudică. Nu este adevărat. Balade există și aici, dar nu au fost investigate, nu au fost studiate suficient și este foarte greu să faci o investigație serioasă și e foarte costisitor. Și înainte era greu, în comunism, cu toate că atunci se mai făcea cercetare am avut o prietenă la Institutul de Folclor, pe Irina Nicolau Șafarica, dacă ai auzit de ea, am fost foarte bune prietene, fie iertată. Și eu, într-o vreme voiam să mă duc la București, de fapt m-a chemat profesorul Mihai Pop să mă duc. Și când am terminat facultatea am putut să mă duc. Dar după aceea m-am răzgândit și zic Irinei: „Uite Irina, ce zici tu, să vin?” „Să nu cumva să vii. Toată ziua stăm la cafea și nu facem nimic”.

- ***Știi că ați publicat foarte multe materiale din colecțiile dumneavoastră la „Memoria Ethnologica” de la Baia Mare, dar și în revista „Formula As”. Nu v-ați gândit să publicați și o carte cu toate culegerile și studiile realizate? Ar fi un reper important în folcloristica Maramureșului.***

- Acum am în plan trei lucrări: despre legende, magie și cultul morților.

- ***Foarte multe materiale publicate de dumneavoastră sunt legende despre acest straniu personaj din folclorul maramureșean, Fata Pădurii, unele fiind citate și de Constantin Eretescu în monumentală sa lucrare despre Fata Pădurii și Omul Noptii. Cine este, de fapt, acest personaj? Este aceeași cu Muma Pădurii din basme?***

- Nu, nu este. În tot restul teritoriului o întâlnim pe Muma Pădurii. Muma Pădurii este altceva. Este partea rea, urâtă, partea negativă a personajului. Bibliografia despre Fata Pădurii mi-a recomandat-o Constantin Eretescu. Nici Mircea Eliade, unul dintre marii savanți ai lumii, nu a scris nimic despre acest lucru, probabil că nu știa. Nici nu a făcut cercetări aici și apoi după 40 a plecat din țară. N-au existat culegeri, sau oameni care să se aplece asupra acestui personaj mitologic și să-l situeze într-un context european. Deci este un personaj arhaic, dar nu malefic.

- ***Ce lucruri bune face Fata Pădurii? Sunt cunoscute mai mult lucrurile rele care i se atribuie.***

- Vizibil nimic, dar eu îi găsesc calități. La un moment dat există acolo câteva relatări, în care cei care povestesc zic că au auzit-o cântând. Și ce cânta? „Nu-i nimic așa de leac/ Ca floarea de curpănac.” Curpănacul sau curpenul e o floare ce se întinde ca o liană și face flori albe. Prin urmare, ea divulgă o plantă de leac, cum să fie rea? Sau în alt cântec: „Numai

cele de n-ar si/ Odolean și rostopască/Toată lume-ar fi a noastră”. Adică ceea ce salvează viața oamenilor sunt odoleanul și rostopasca. Ea numește plantele de leac, apoi într-o altă relatare zice: „Oile și-au pierdut laptele”. Ea acționează în apropierea stânilor. Fata Pădurii este un mit de oieri. Când se zărăște laptele oilor, pentru a trata oile, ciobanii trebuie să meargă să ia flori din grădina Fetei Pădurii care sunt flori de leac, ca să se vindece oile.

- Pe unde e localizată grădina?

- Este în foarte multe locuri, sunt parcele mici, poți să vezi cu ochiul liber ce numeau țăranii grădina Fetei Pădurii. Și aici lângă râu este o bucată. Sunt niște locuri, zici că sunt niște straturi de flori, de obicei este pătrat, dar nu cu o formă regulată, în care sunt dese niște flori de o frumusețe extraordinară, foarte dese, care cresc pe câmp. Despre asemenea prelucite de flori se spunea că de acolo trebuie culesă, acele flori sunt de leac, numai că de acolo nu era voie să iei, pentru că erau ale Fetei Pădurii și omul trebuia să admită că există locuri în care nu trebuie să se bage. Nu puteau negocia cu Fata Pădurii, fiindcă îi pedepsea dacă îndrăzneau. Când ei se apropiau să rupă floarea, ea apărea. De multe ori, dacă erau mai mulți veneau înarmați cu usturoi, cu fășii din scoarță de mesteacăn sau cu brăcinarul lor din ismene, o legau peste mijloc și în momentul acela ziceau că Fata Pădurii și-a pierdut toată puterea și o băteau să spună ce floare este bună pentru boala oilor, dar în momentul în care oile aveau gălbează ea zicea „La oaie leacu-i pâșleacul/ Iei cuțitul și-i tai capul”. Gălbeaza nu are leac.

- Nu se leagă de interdicția de a intra femeile în stână?

- Și cu asta are legătură Fata Pădurii. Dar nu numai de a intra femeile în stână, asta ar fi una, dar nici măcar nu are voie să se gândească cel de la stână, ciobanul, la iubita sa din sat, sau la nevastă.

- Sunt foarte dese variantele de baladă cu fata de maior.

- Ea e fata de maior. Ea poate să ia diverse înfățișări. Dacă vrea să-l ademenească, mai ales pe ciobanul tânăr își ia chipul iubitei lui, e frumoasă, e seducătoare, are părul lung până jos, se piaptână.

- Ce atribuții negative mai are?

- Schimbă copiii, cu copilul ei. E ca și cum ar fi o colonizare extraterestră din vremurile imemorabile, pentru că Fata Pădurii e dintr-o dimensiune paralelă, este un duh, așa zicea Eretescu. Pe ciobanii tineri îi poartă, dar nu are treabă cu stricatul oilor. Cu femeile nu are treabă, nu le atacă, nici pe bărbații bătrâni. Sunt foarte multe semnificații. Trebuie să stai și să te uiți mărunțel, să aduni la un loc mai multe motive și imediat se poate face un portret complex, pe care l-am și făcut deja.

- Cum o vedeți de fapt?

- Eu o văd în mai multe feluri, nu o văd neapărat rea, ci neînțeleasă și sunt de acord cu ideea care se desprinde de aici, că omul ar trebui să lase lucrurile așa cum sunt, în natură. Pentru că există universuri paralele care se întrepătrund cu al nostru trebuie să lăsăm loc și pentru ceea ce nu vedem și ce nu înțelegem. Trebuie să avem această generozitate, să lăsăm spațiu.

- Un alt domeniu care v-a interesat în mod deosebit am înțeles că au fost

descântecele. Dintre acestea, la ce v-ați oprit? Ce ați găsit mai deosebit?

- Am sute de descântece: descântece de alungarea bolilor, de deochi, pentru sănătatea copiilor. Aș vrea să îți citesc câteva descântece foarte frumoase pe care eu le-am cules. La asta mă pricep cel mai bine, din Leordina, din Desești. Câtă magie este doar despre mamă și copil există! Femeile nu au voie să alăpteze despletite, nici prima oară din sânul stâng. Am o groază de lucruri, credințe și descântece pe această temă.

- În domeniul magiei ce ați înregistrat, știind că în perioada în care ați făcut culegerile acesta era un domeniu tabu?

- Eu am abordat magia din alt punct de vedere, așa cum îmi place să abordez toate celelalte lucruri. Magia de fapt, eu am privit-o din punct de vedere al simbolicii pe care o conține. Ce înseamnă să stai față în față: să stea doua case față în față, sau să fie așezate două case spate în spate. Ce înseamnă să găsești un foc în mijlocul drumului, ce ai de făcut, sau ce înseamnă focul acela. Toate aceste lucruri, care pentru un om, pentru careva din afară care nu le cunoaște, nu înseamnă nimic, dar pentru practicanți însemna ceva. Este vorba de un alt tip de gândire. E acea gândire magică, pentru că înainte de existența religiei creștine a existat o altă religie, eu așa îi zic religie păgână. De fapt nu greșesc deloc, deoarece însuși Eliade a numit așa toate religiile, toate credințele lumii, toate modurile de abordare a existenței și a vieții. La diferite popoare, religia era un alt tip de gândire pe care aproape

Paștile animalelor, Desești; foto: Felician SĂTEANU

ți-ar veni să o invidiezi, de aceea și publică Sânziana Pop atâtea materiale pe această temă. Eu nu subliniez foarte tare ideea, pentru că sunt credincioasă cât de cât, sau cel puțin mă străduiesc să fiu. În centrul acestei religii era un motor puternic, natura atotputernică, nu neaparat omul era cel mai puternic, ci natura, pe care omul o folosea, o implora prin descântece, prin gesturi rituale, încerca să și-o apropie și să îl ajute. Or, venind în creștinism acest lucru dispare, omul devine umil. Fondul acesta creștin coexistă, și în colinde și în multe alte genuri se simt rămășițele. Acum, sigur că ne-ar conveni poziția omului din păgânism, dar pe de altă parte probabil că am avut nevoie, sau omul are nevoie de această „tăiere a oii lui”, de această smerenie, de această aplecare a capului, ca să se cunoască puțin pe sine. Probabil că are nevoie.

- *Ce obiceiuri legate de cultul morților v-au atras atenția?*

- Aceasta este o altă ramură a folclorului care mă pasionează, la care am lucrat mult și lucrez întruna. Totul e deosebit. Totul e magnific, totul e uluitor. Din aceste mici secvențe îți dai seama că facem parte dintr-o mare cultură, egală cu cele mai mari culturi ale lumii. Pentru că dintru începuturi am avut ideea de viață după moarte. Ceea ce a și înlesnit trecerea la creștinism, rapidă și totală. Și Grecia a avut această idee a nemuririi sufletului, Pitagora spunea că sufletul este nemuritor.

- *Ați găsit niște obiceiuri mai deosebite care se practică numai în Maramureș?*

- Nu știu ce se practică în altă parte, dar bănuiesc că se practică niște lucruri extraordinare, mult mai bune ca în Maramureș și nemaipomenite, în sudul țării. În Maramureș totul este deosebit, în momentul în care omul moare și este spălat și îmbrăcat, și este așezat pe locul lui, se face pe loc, din ceară curată de albine o lumânare de doi metri, se face colac, se pune pe piept și se tot desface, de fiecare dată când se trag clopotele. Probabil că altă dată ardea încontinuu și era îngropată cu omul, nu știu cât de groasă o făceau, ca să țină 3-4 zile, ar fi trebuit să fie foarte mare, nu știu cât de mare era. Dar aici, în zona Maramureșului istoric, se aprinde numai de câte ori se trag clopotele. Apoi este îngrijirea mortului, în fiecare dimineață, mortul se spală pe față cu aghiasmă până în ziua înmormântării. Când se scoate mortul din casă, cineva din familie trebuie să țină de ușă până când este așezat pe masa lui și începe rugăciunea și nu trebuie să lase pe nimeni să intre. Zice că va mai muri cineva din neam. Nu l-am crezut. Doi frați ai tatei au murit unul după celălalt, înainte de Crăciun, în 1979. Într-o duminică, fratele mai mare, duminica următoare la fratele mai mic. La fratele mai mare al tatei m-au pus pe mine să stau înăuntru și să țin de ușă și am ținut de ușă și a venit unu și a împins și nu am vrut să îl las, am zis „Nu intra, nu intra”, am ținut de ușă, dar nu și-a dat seama și a mai chemat un ajutor, doi bărbați reușind să mă zboare pe mine din ușă și duminica următoare ne-am dus la celălalt la înmormântare. La cel mai mic, unchiul venise din spital la înmormântare, avea insuficiență cardiacă, s-a dus seara acasă și nevasta ori nu i-a dat medicamente, ori i-a dat greșit și a intrat în comă, în seara înmormântării fratelui lui, l-a dus la spital și marți a fost mort. Nu și-a revenit. Așa că nu există coincidență. Totul e cu un înțeles și cu un sens, totul este programat. După ce e scos mortul din casă, ușa de la camera în care a stat se închide. După ce se întorc de la înmormântare, pe masă se cerne făină albă, pe făina albă se pun trei

pahare unul cu vin, unul cu apă, unul cu țuică sau cu lapte. Se închide și nu mai intră nimeni acolo până a treia zi. A treia zi se deschide ușa și se uită pe făină ca să vadă ce urme sunt. Dacă lipsește din apă înseamnă că trebuie să-i dai apă, pentru că a murit însetat. Tuturor morților le e sete. Dacă din țuică lipsește, țuică, dacă din vin, vin. O nepoată de-a mea mi-a povestit că un unchi a murit beat, iar dimineața a găsit pe făină niște urme mici, mici, ca și cum ar fi fost urme de pasăre. De fapt credința este că sufletul e o pasăre, sau un fluture, sau orice zboară și este frumoasă. Altădată se făcea la sicriu, pe partea stângă o ferăstruică foarte mică, care se numea fereastra sufletului. Este un bocet extrem de frumos” De-ar fi lăsat Dumnezeu/ Tri ferești la copârșău/ Pe una să bată vântul/Pe una să cânte cucul/ Pe una să mă uit eu/ Să-mi treacă de dorul tău”. Tatăl meu a fost unul din cei mai mari făcători de verșuri din județ.

- *Ați păstrat caietele?*

- O parte le am. Foarte frumoase sunt verșurile. M-am gândit să i le public la un moment dat, câte le am, dar frații mei i-au luat cărțile de plante, tata era mare cunoscător, mai avea și cărți, dar știa și multe leacuri din plante și s-au năpustit diecii de pe sate, că doar era foarte cunoscut tata, și frații mei le-au dat caietele cu verșuri, cu rugămintea să le aducă înapoi, dar nu le-au mai adus. În lumea asta, ce trebuie rămâne, să nu se piardă rămâne, dar ce trebuie să se ducă, se duce.

- *După înmormântare ce obiceiuri mai sunt?*

- Sunt multe vrăji la înmormântare, dar nu prea m-am ocupat cu astea. Se fac vrăji, trebuie să fii atent, apoi se zice că sufletul stă deasupra ușii trei zile, iar până la șase săptămâni călătorește peste tot în lume pe unde a umblat ca să își adune urmele. La câteva zile cupă ce moare omul, hainele în care a murit se aprind. Este o urmă a vechilor obiceiuri de incinerare, probabil că mai demult se incinerau morții. Acum nu se mai incinerează, ci se înmormântează, se bagă în pământ, din nou în pământ, din pământ vii și în pământ te vei întoarce. Probabil că de asta a rămas acest obicei de aprindere a hainelor. Această sarcină grea a căzut asupra mea. Când a murit mama toate sarcinile grele au căzut asupra mea.

- *Despre lirica din Maramureș ce părere aveți?*

- Lirica este partea cea mai bogată, dar și cea mai profundă. Am auzit pe una cântând: „De-aș ave bărbat să-mi placă/ N-aș lăsa lumea să-mi treacă/ Da am bărbat așe și-așe/ Treacă lumea cum a vre/ Cum oi tre și eu cu ie”, o întreagă filosofie în câteva rânduri.

- *Ce metodă de cercetare a folclorului care se mai păstrează în această zonă îmi recomandați?*

- Cele mai bune lucruri pe care le faci și pe care te poți baza sunt cele pe care le faci singur. Multe lucruri le-am învățat de la părinții mei care de la bobul de grâu la pâinea pe care o băgau în gură făceau tot. Este enorm de greu, dar e o mare bucurie, satisfacție și siguranța că este ceea ce trebuie, că n-ai folosit texte contrafăcute, că se mai întâmplă și de astea. Merită salvat ce se poate salva, că bibliografie se găsește destulă. Ar fi bine ca și la școli să se organizeze cercuri de folclor, elevii adunând în caietele lor tot ce se mai păstrează. Dar desigur că cel mai bun lucru ar fi ca profesorii să cerceteze această zonă așa cum li s-a recomandat încă din facultate. Cu alte cuvinte, primul și cel mai important pas trebuie

să fie al tinerilor, al absolvenților de etnologie și filologie, care să pornească cercetarea în teren. În sensul descoperirii și conservării acestui tezaur, ar trebui ca măcar în Maramureș - să mi se ierte acest patriotism local, dar nu exagerez dacă spun că e o zonă specială, mitică, mirifică, lăsată de la Dumnezeu - ar trebui deci, ca măcar aici, în Maramureș, să existe o filiala a Academiei, așa cum există în Cluj, să existe adică un cadru instituționalizat care să aibă în vedere studierea folclorului din zonă. Din păcate, catedrele de folclor de la universitățile noastre nu sunt interesate pe cât ar trebui de cercetarea în teren. Profesorii „s-au domnit”, au devenit comozi, se duc pe teren în echipe mari, îi scapă pe tineri în sate unde curge țuica și vinul și adio muncă. Sigur că e dificilă cercetarea în teren. Poți să muncești zile în șir și să nu găsești nimic. Trebuie luate satele la rând. Ar fi suficient dacă ar fi 10-15 oameni serioși. E nevoie de aparatură de performanță pentru înregistrări și de pasiunea de a lucra în echipă. Sunt lucruri de metodă, care se și învață, dar țin și de persoana fiecăruia. Eu știu că văile acestea ale Maramureșului mai ascund înca multe comori. E păcat să le lăsam să se piardă. Sunt convinsă că mai e de lucru prin satele noastre pentru orice folclorist. Și ar trebui să fim în primul rând noi interesați de aceste lucruri, nu să-i lăsam pe alții, pe străini s-o facă. De exemplu, o italiancă, Rafaela Rossano, care a studiat la Cluj, a aflat de Fata Pădurii, de legende, de personaj, și a venit în Maramureș. A adunat materiale, i-am dat și eu unele și a făcut o lucrare pentru care a luat nota maximă la Roma. Mi-a scris de curând, încântată că toată catedra de folclor de la Roma se pregătește să vină în Maramureș, ca să caute urmele Fetei Pădurii. Zice ca vor fi cam 50 de oameni, care vor sta multă vreme aici și vor cerceta din om în om satele, pentru a afla cât mai multe despre acest personaj. La banii lor, totul e posibil, dar eu mor de necaz dacă se-ntâmplă așa ceva. Ne fură comorile de sub nas. Nici nu-i nevoie de atâția oameni, dacă-s buni și știu să lucreze. Vedeți? Timpul nu ne așteaptă. Îl înțeleg tot mai bine pe domnul Mihai Pop, regretatul meu profesor de folclor, care mi-a spus: „Du-te acasă, Părăscuțo, și apucă-te de treabă!” Da, dar de una singură, e tare greu!

După o discuție de câteva ore cu doamna profesoară Parasca Făt din Desești am avut convingerea că este o adevărată inițiată în fabuloasa tradiție a credințelor populare din Maramureș.